

Γνωριμία με την Παρηγορική φροντίδα

Έννοιες
Στόχοι

Ε. Αλεξοπούλου Βραχνού

ΠΑΡΗΓΟΡΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ: Ορισμός

Η ενεργός ολιστική φροντίδα ατόμων κάθε ηλικίας για την αντιμετώπιση του σχετιζόμενου από την υγεία **«υποφέρειν»** που οφείλεται σε σοβαρή ασθένεια και ιδιαίτερα για άτομα κοντά στο τέλος της ζωής. Στοχεύει να βελτιώσει την ποιότητα ζωής των ασθενών, των οικογενειών τους και των φροντιστών τους.

*Lancet Commission Global
Access to PC and Pain
Relief, IAHPC.*

R. Radberuch et al., 2020

Επίσημη Μετάφραση ΠΑΡΗΣΥΑ- IASP-PC Definition

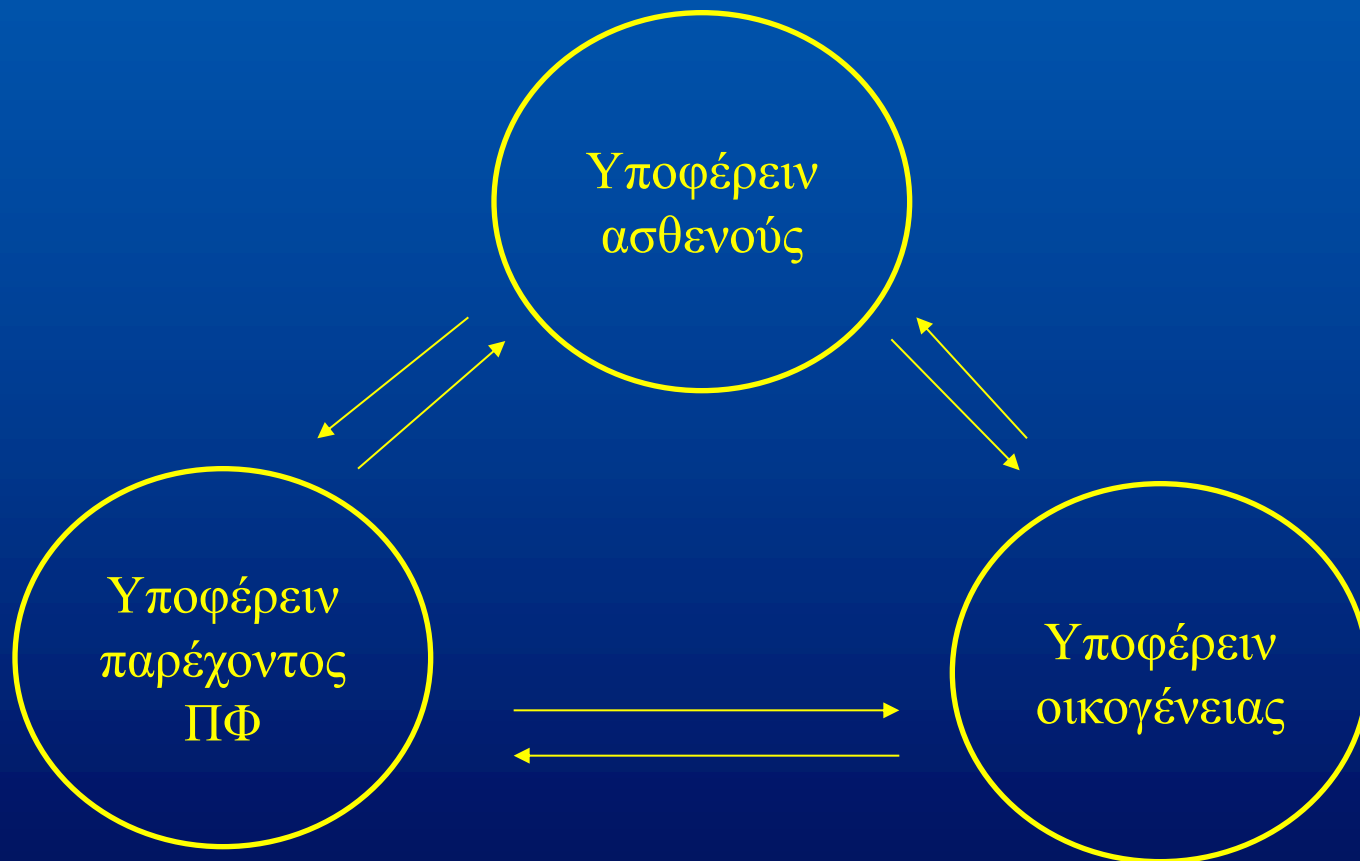
The escalating global burden of serious health- related suffering

K.E. Sleeman

The Lancet Global, 2019

Το 2060 οι θάνατοι ατόμων > 70 ετών με
εξαρτώμενο από την Υγεία «υποφέρειν» θα
είναι 22 mil.

Η ανακούφιση από το «υποφέρειν» είναι ο πρωταρχικός στόχος της Παρηγορικής Ιατρικής και φροντίδας

WHO, 2020

Ο έλεγχος των συμπτωμάτων στα αρχικά τους στάδια είναι ηθικό καθήκον του ειδικού της Παρηγορικής Φροντίδας για τον έλεγχο του «υποφέρειν» και την απόδοση σεβασμού στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Παρηγορική Φροντίδα: αξίες

- Εστιάζει στο άτομο και όχι μόνο στη νόσο
- Αξιοπρέπεια στη Ζωή και στο Θάνατο

Διαφορές της Π.Φ. από τις λοιπές Ιατρικές Προσεγγίσεις

- Ο ασθενής και η οικογένεια στο κέντρο των αποφάσεων
- Ολιστική αντιμετώπιση
- Από πολυδύναμη ομάδα

- Η Παρηγορική Φροντίδα είναι μία ευρύτερη ολοκληρωμένη προσέγγιση του ασθενούς
- Σέβεται τη ζωή και θεωρεί τον θάνατο μια φυσιολογική διαδικασία
- Στόχος: ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ μέχρι το **Τέλος**

Ιστορικά δεδομένα

- Αρχαιότητα: Επικέντρωση στο θάνατο
- Θρησκεία: Φροντίδα των πτωχών
- 11^{ος} αιών: 1^{ος} ξενώνας για ταξιδιώτη (Σταυροφόροι) “Hospes” = ταξιδιώτης
- 14^{ος} αιών: 1^{ος} ξενώνας τελικού σταδίου
- 15^{ος}-18^{ος}: Καμία εξέλιξη – θρησκευτική προκατάληψη
- 1879: Sisters of charity, Δουβλίνο
St Josephine's Hospice, Λονδίνο
- 1963: 1^η Διάλεξη, Yale University
- 1967: Ξενώνες για όλους, total pain, οπιοειδή, οικογένεια St Christopher Hospice, Secily Saunders
- 1969: Έκδοση βιβλίου “on death and dying” Elisabeth Kubler – Ross
- 1972: USA Εθελοντισμός → Ιατρική ειδικότητα
- σήμερα** 26 προγράμματα
‘74 αποζημίωση Medicare
‘12 Ιατρική ειδικότητα (ABMS)
- 1984: ΙΑΗΡC, - 100 χώρες – 10.000 δομές

Ιστορικά δεδομένα

- 1997 Ινστιτούτο Υγείας (Αμερική): Π.Φ. στο τέλος της Ζωής
- 2004 Κατευθυντήριες Οδηγίες για ποιοτική Π.Φ. WHO ('09, '13)
- 2006 Υποειδικότητα (ABMS, Block et al)
- 2007 Atlas Π.Φ. στην Ευρώπη (EAPC, Centeno et al)
- 2012 Standards Π.Φ. – Πιστοποίηση Κέντρων (Αμερική)
- 2014 87% των Αντικαρκινικών Νοσοκ. διαθέτουν Π.Φ. (Στατιστική: Inst. of Medicin USA)
- 2015 P. C. in USA: Απαραίτητη ιατρική φροντίδα, First et al.

Παγκόσμια δεδομένα (WHO)

- 40 εκ χρειάζονται ΠΦ
- 14% έχουν πρόσβαση σε δομές ΠΦ
- 78% ζουν σε χώρες μεσαίας και χαμηλής ανάπτυξης
- 98% των παιδιών που χρειάζονται ΠΦ ζουν στην Αφρική
- 75% θα βοηθηθούν στο τέλος της ζωής

Παρηγορική Φροντίδα

: Η κατάσταση στη χώρα μας

- 1994: Μάθημα επιλογής στην Ιατρική σχολή (Παν. Αθηνών)
- 1995: Μέριμνα (ΜΚΟ για την ΠΦ στα παιδιά)
- 1997: ΠΑΡΗ.ΣΥ.Α (Μέλος ΕΑΡC, WIP, EPIC, ECERT, EULAR, ΠιστοποίησηTUV αριθ. 02210034)
- 2005: Νομοθετική κατοχύρωση της ΠΦ (ΚΙΔ 3418/05)
- 2007: Περί δημιουργίας Ξενώνων (ΔΥ8/Β/ οικ. 82126/17-8-07)
- 2009: Μεταπτυχιακό πρόγραμμα με αντικείμενο την ΠΦ (Νοσηλευτική Σχολή, Παν. Αθηνών)
- 2010: Μονάδα ανακουφιστικής φροντίδας «Γαλιλαία» (Ιερά μονή Μεσογαίας, Λαυραιωτικής)
- 2017: Ξενώνας «Γαλιλαία»

Παγκόσμιο Ινστιτούτο Ξενώνων και Παρηγορικής Φροντίδας (ΙΑΗΡC)

Προκειμένου η ΠΦ να συμπεριληφθεί στο Σύστημα Υγείας μιας χώρας οι Κυβερνήσεις θα πρέπει:

1. Να υιοθετήσουν πολιτική ώστε η ΠΦ να συμπεριλαμβάνεται στην νομοθεσία, στα εθνικά προγράμματα υγείας και στον εθνικό προϋπολογισμό
2. Να περιλάβουν την παροχή ΠΦ στα ασφαλιστικά προγράμματα (κρατικά-ιδιωτικά)
3. Να εξασφαλίσουν πρόσβαση σε απαραίτητα φάρμακα και τεχνολογίες για την ανακούφιση από τον πόνο, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιατρικών σκευασμάτων
4. Να συμπεριλάβουν την ΠΦ σε όλες τις δομές του συστήματος υγείας (πρωτοβάθμια, νοσοκομειακή) όπου θα γίνεται εκτίμηση των αναγκών και παροχή βασικής ΠΦ καθώς και απόφαση παραπομπής σε εξειδικευμένες υπηρεσίες ΠΦ
5. Να εξασφαλίσουν παροχή ΠΦ σε όλους τους ευάλωτους πληθυσμούς, συμπεριλαμβανόμενων των υπερήλικων και παιδιών
6. Τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και Νοσοκομεία θα πρέπει να συμπεριλάβουν την εκπαίδευση στην ΠΦ και την έρευνα και επίσης θα πρέπει να αναπτυχθούν προγράμματα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης

Παρηγορική Φροντίδα : Η κατάσταση στη χώρα μας

- 57 ιατρεία πόνου και ΠΦ
- 4 υπηρεσίες κατ' οίκον Νοσηλείας (Κρατικά Νοσ.)
- Πολλές εθελοντικές και ιδιωτικές υπηρεσίες κατ' οίκον
- 6 εθελοντικές ομάδες ΠΦ για παιδιά
- 4 ομάδες κατ' οίκον νοσηλείας για παιδιά
- Πολλές ΜΚΟ (Be Strong, Άλμα Ζωής, ΚΕΦΙ, ΦΛΟΓΑ κ.ά)

Μύθοι σχετικά με την Παρηγορική Φροντίδα

Μύθος (Ειδικοί)

- Δεν μπορούμε να κάνουμε πλέον κάτι
- Η Π.Φ. απευθύνεται μόνο σ' αυτούς που πρόκειται να φύγουν
- Η Π.Φ. είναι μόνο για τους Καρκινοπαθείς
- Η Π.Φ. απευθύνεται μόνο στον ασθενή
- Στην Π.Φ. παραλείπω θεραπείες ώστε ο ασθενής να καταλήξει συντομότερα

Μύθος (Ασθενείς)

- Ο γιατρός μου μ' εγκατέλειψε
- Ήλθε το τέλος – καμμιιά ελπίδα
- Η Π.Φ. παρέχεται μόνο στο Νοσοκομείο
- Εάν δηλώσω ότι υποφέρω, ο γιατρός μου θα με βοηθήσει να φύγω συντομότερα

Παρηγορική Φροντίδα: αρχές

**Τα 10 απαραίτητα στοιχεία που
πρέπει κανείς να γνωρίζει για την
Παρηγορική Φροντίδα (Π.Φ.)**

*Mayo Clinic Foundation for Medical
Education and Research, 2013;88(8)*

1

Η Παρηγορική Φροντίδα δίνει τις απαντήσεις στα πολλαπλά προβλήματα που συνθέτουν την φροντίδα ασθενών με απειλητικό για τη ζωή τους νόσημα.

Γιατί χρειάζεται η ΠΦ;

- Αύξηση του αριθμού καρκινοπαθών
2000: 10,6 εκ., 2020: 15,3 εκ.,
2050: 23,8 εκ.
- Αύξηση του αριθμού υπερηλίκων
2000:0,4%, 2020:0,8%, 2050:1,5%
- 60% θανάτων → καρκινοπαθής >60 ετών
- 42 εκ πάσχουν από AIDS
- **Επιδημία covid-19**

4/ Διαστάσεων Προσέγγιση

Πόνος
Δύσπνοια
Έμετος
Καταβολή κ.ά

Φόβος
Θυμός
Κατάθλιψη
Αϋπνία

Φυσικά
Συμπτώματα

Ψυχολογικά

Παρηγορική
Φροντίδα

Απομόνωση
• **Προβλήματα:**
➤ Οικογενειακά
➤ Εργασιακά
➤ Οικονομικά

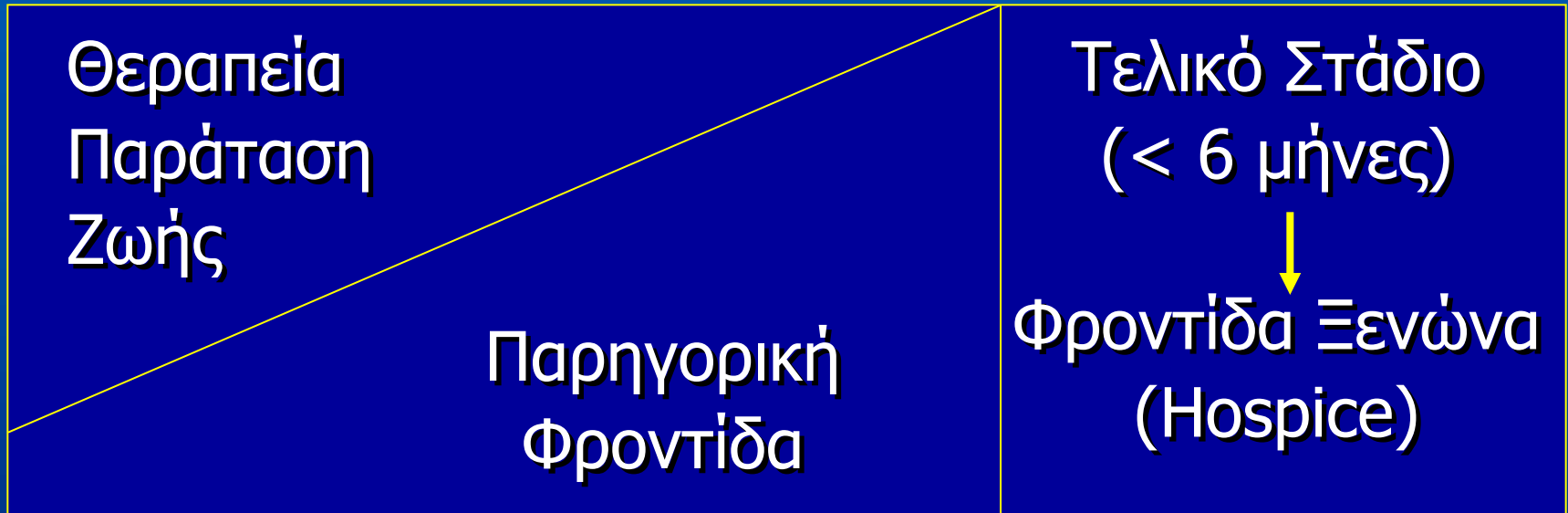
Κοινωνική
Υποστήριξη

Πνευματικά

• **Ερωτήματα:**
➤ Αμφιβολίες
➤ Ζωή - Θάνατος
➤ Θρησκεία
➤ Ελπίδα;

2

Η Παρηγορική Φροντίδα πρέπει να παρέχεται από την στιγμή της διάγνωσης και καθ' όλη τη διάρκεια της νόσου.

Διάγνωση

Θάνατος

- Παρέχεται σε όποιον την έχει ανάγκη 24 ώρες την ημέρα – 7 ημέρες την εβδομάδα
- Παρέχεται σε όποια από τις Δομές της αποφασίσει ο ασθενής και η Οικογένεια

Η Παρηγορική Φροντίδα αποτελεί το πιο σύγχρονο και απαραίτητο μοντέλο φροντίδας του Καρκινοπαθούς.

ΠΦ και Καρκίνος

Η Παρηγορική Φροντίδα είναι η τέταρτη φάση Πρόληψης και όχι απλά ένα μοντέλο διαχείρισης της κρίσης

1η φάση: πρόληψη εμφάνισης της νόσου (ενημέρωση του κοινού)

2η φάση: πρόληψη εξέλιξης της νόσου (πρώιμη διάγνωση)

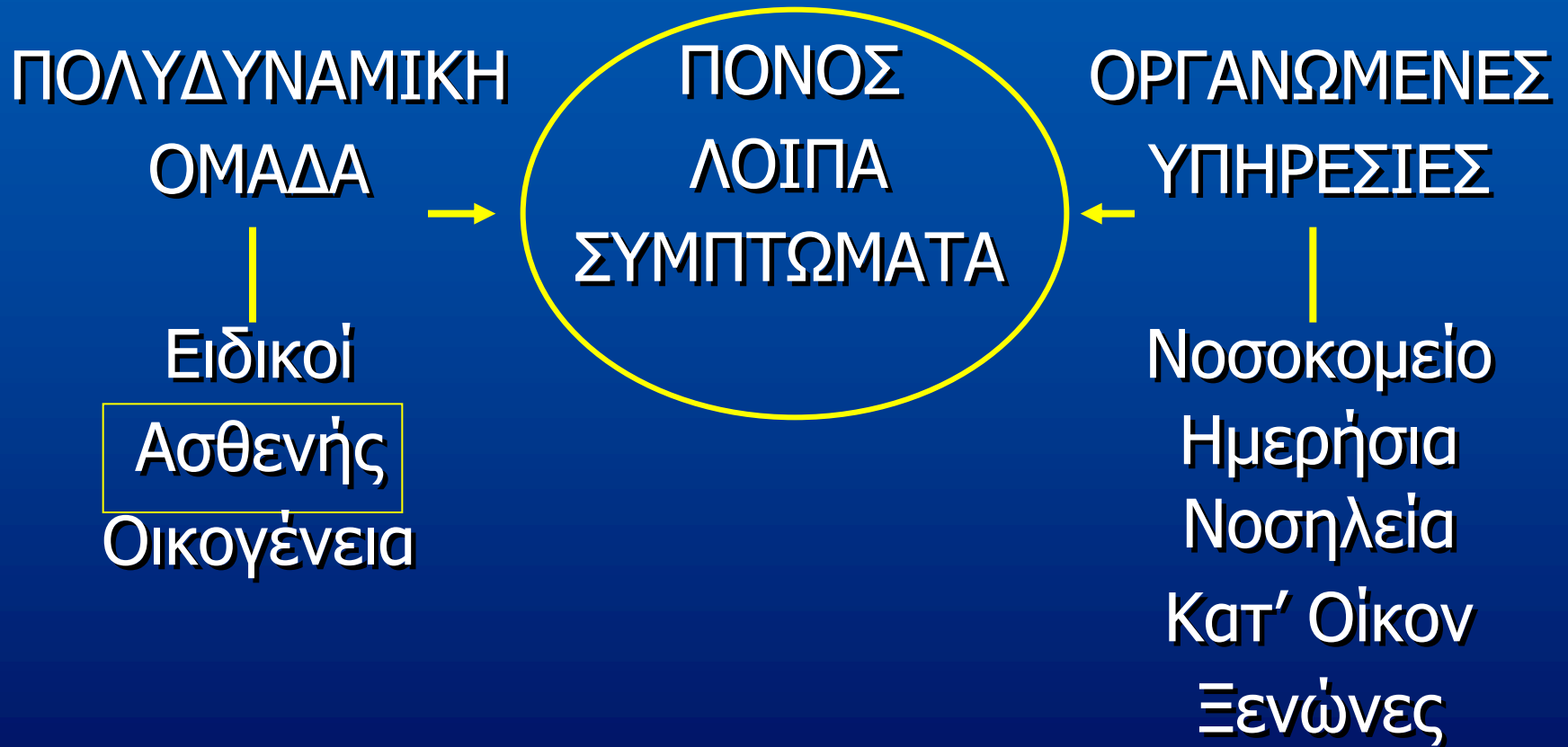
3η φάση: πρόληψη θανάτου (αντικαρκινική θεραπεία)

4η φάση: πρόληψη του «υποφέρειν» (Παρηγορική Φροντίδα)

80% για Θεραπεία

20% για Παρηγορική Φροντίδα

ΠΑΡΗΓΟΡΗΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΚΑΡΚΙΝΟΠΑΘΟΥΣ

4

Η Παρηγορική Φροντίδα απευθύνεται σε όλους όσους πάσχουν από χρόνια νοσήματα απειλητικά για τη ζωή τους, **πέραν του Καρκίνου**, μεταδοτικά και μη μεταδοτικά όπως:

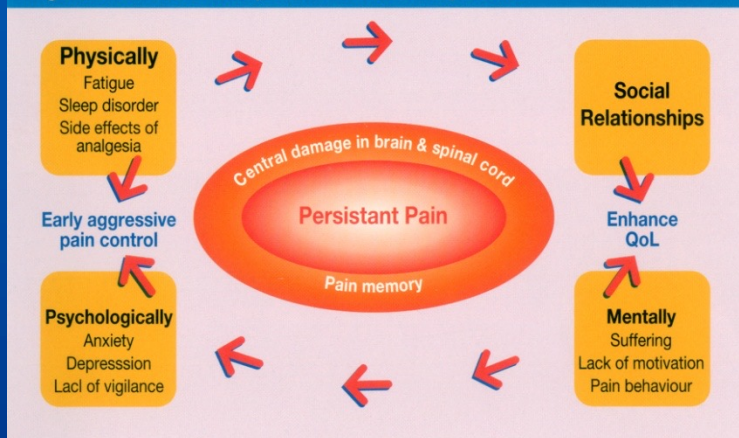
- ✓ Αναπνευστική Ανεπάρκεια 10,3%
- ✓ Χρόνια Νευρολογικά
- ✓ Νεφρική Ανεπάρκεια
- ✓ Άνοια
- ✓ Καρδιακή Ανεπάρκεια 38,5%
- ✓ HIV 5.7%
- ✓ Covid-19

5

Η Παρηγορική Φροντίδα αντιμετωπίζει τον **πόνο** καθώς όλα τα **συμπτώματα** που προκύπτουν από τη νόσο ή τη θεραπεία ώστε ο ασθενής να διατηρήσει την αξιοπρέπεια του και να παραμείνει ενεργός μέχρι το τέλος της ζωής του.

ΠΟΝΟΣ: κύριο σύμπτωμα των ασθενών της Παρηγορικής Φροντίδας

Figure 2: Pain can affect patients' lives at many levels

- Πόνος καρκινοπαθούς 0.1%-1%
- Χρόνιος μη καρκινικός πόνος 20%

Ατομική

Κοινωνική

Οικονομική

αποσταθεροποίηση

Λοιπά συμπτώματα ασθενών

A. Γαστρεντερικό

- Προβλήματα στοματικής κοιλότητας
- Δυσπεψία-δυσφαγία-λόξυγγας- αίσθημα πληρότητας
- Ανορεξία-αφυδάτωση
- Καχεξία
- Δυσκοιλιότητα
- Διάρροια
- Εντερική απόφραξη
- Αιμορραγία
- Ασκίτης

B. Αναπνευστικό

- Δύσπνοια- ρόγχος
- Βήχας
- Αιμόπτυση
- Πλευρική συλλογή
- Σύνδρομο άνω κοίλης

Γ. Δέρμα - Βλεννογόνοι

- Δύσοσμοι όγκοι
- Κατακλίσεις – έλκη πίεσης
- Λοιμώξεις – μυκητιάσεις
- Περιφερικό οίδημα
- Λεμφοίδημα
- Κνησμοί
- εφίδρωση

Δ. Ουροποιητικό

- Ακράτεια
- Συχνουρία
- Κατακράτηση ούρων

Ε. Μεταβολικά - Ορμονικά

- Υπερασβεσταιμία
- Υποκαλιαιμία
- Ορμονικές διαταραχές

Στ. Αδυναμία (Fatigue) Κόπωση

Ζ. Νευρολογικά

- Σπασμοί
- Σύγχυση
- Διέγερση
- Λήθαργος
- Εξωπυραμιδική
- Πίεση ΝΜ
- Αυξενδοκράνια πίεση

Η. Ψυχιατρικά

- Άγχος
- Αϋπνία
- Κατάθλιψη

Κοινά συμπτώματα Τελικού Σταδίου

Βυθιότητα	55%
Ρόγχος	45%
Διέγερση	43%
Πόνος	26%
Δύσπνοια	25%
Ναυτία – Έμετος	14%

**ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ
ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΩΝ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ
ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ** : **γιατί ;**

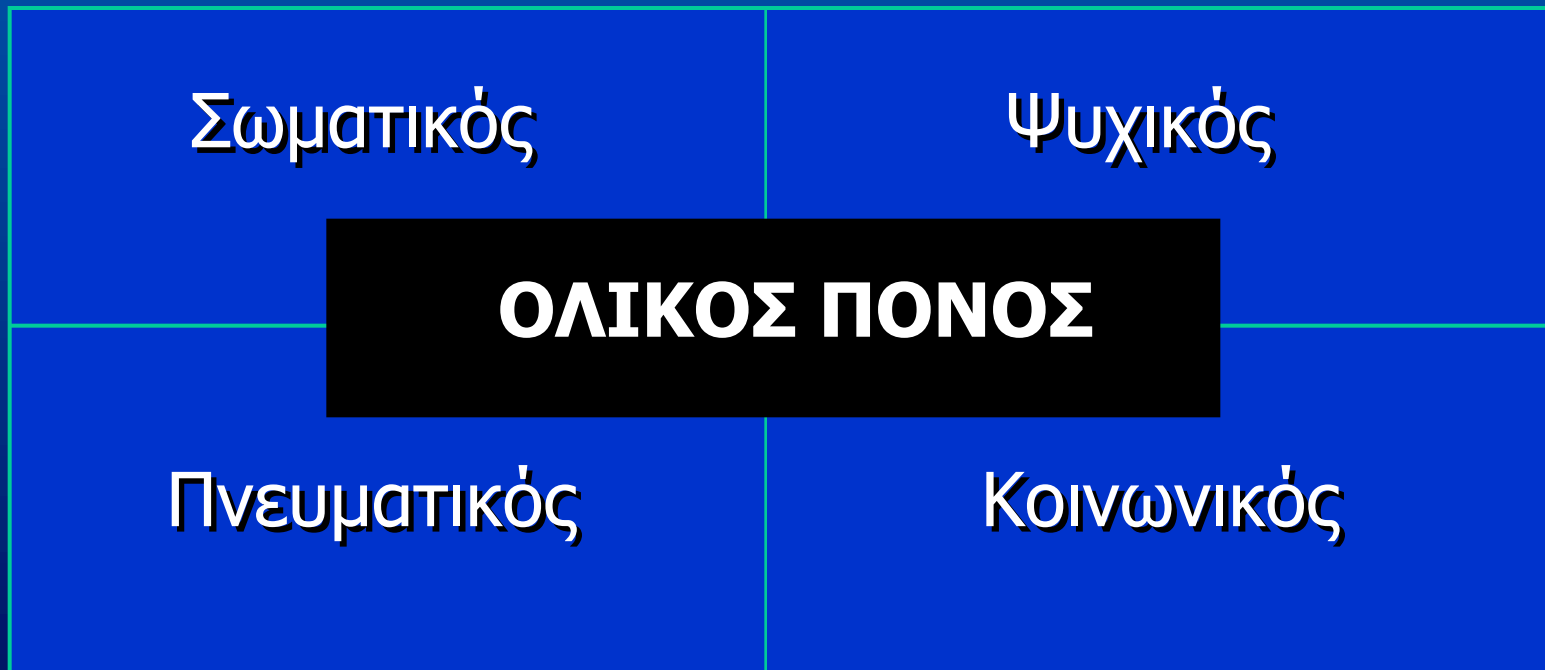
- Τα συμπτώματα επανατροφοδοτούν τον Πόνο
- Βελτίωση ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
- Τροποποίηση έκβασης της ΝΟΣΟΥ (*Bruera*)

ΑΙΤΙΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΩΝ

- ΝΟΣΟΣ (επέκταση – μετάσταση – παρανεο. σ.)
- ΑΓΩΓΗ (ΧΜΘ – ΑΚΘ – Χειρ/κή – Αναλγητική αγωγή)
 - ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ (άγχος – κατάθλιψη)
- ΣΥΝΟΣΗΡΟΤΗΤΑ (καρδιακή ανεπ/κεια – αρθρίτις κ.α)

6

Η Ομάδα της Παρηγορικής Φροντίδας αντιμετωπίζει τον «ολικό πόνο» (total pain) του ασθενούς

7

Η ομάδα της Παρηγορικής Φροντίδας πρέπει να συνειδητοποιήσει ότι η αντιμετώπιση του ασθενούς, ξεπερνά τα στενά όρια της «θεραπείας» και ότι, **το ίδιο σημαντική είναι η υποστήριξη της «οικογένειας» κατά τη διάρκεια της νόσου αλλά και μετά την απώλεια.**

Η Παρηγορική Φροντίδα παρέχεται
από **πολυδύναμη** ομάδα

- Η ομάδα πρέπει να λειτουργεί **συντονισμένα** (ενημέρωση, συμβουλευτική, πρωτόκολλα πράξεων, καταγραφή, ποιοτικός έλεγχος)
- Η ομάδα πρέπει να υποστηρίζεται ψυχολογικά (αντικατάσταση, σ. Burn out)

Πολυδύναμη ομάδα

- Ειδικοί
 - ✓ Θεράπων
 - ✓ Αλγολόγος - ΠΦ
 - ✓ Λοιπές Ειδικότητες
 - ✓ Νοσηλευτές
 - ✓ Κοινωνικός λειτουργός
 - ✓ Ψυχολόγος
 - ✓ Φυσιοθεραπευτής
 - ✓ Διαιτολόγος
 - ✓ Φαρμακοποιός
 - ✓ Πνευματικός
 - ✓ Εθελοντές
- ΑΣΘΕΝΗΣ
- Οικογένεια

Έγκαιρη εφαρμογή

Η έγκαιρη εφαρμογή της Παρηγορικής Φροντίδας επηρεάζει θετικά την έκβαση της θεραπείας (ΑΚΘ/ΧΜΘ)

- *Tj. Smith et al, 2012 J Clin Onc;30*
ASCO provisional clinical opinion: the integration of PC into standard oncology care
- *JS. Temel et al, 2010, New Eng.J.Med;363*
Early PC for patients with metastatic non-small-lug cancer

Η Ποιότητα Ζωής του ασθενούς επηρεάζει την πορεία της νόσου (Bruera)

Η Παρηγορική Φροντίδα είναι ανταποδοτική για το σύστημα Υγείας

- *S. Smith et al, 2014 ,Economic and Social Res Inst. Ireland
Evidense on the cost and cost-effectiveness of PC: a
literature review*
- *Early PC cuts costs for critically ill Patients.
M.Davinson, 2014, Health Serv. Research*
- *D. Fletcher et al, 2012, J. Hosp. and PC;14(7)
Palluative care improves Quality and reduces costs*

ΩΦΕΛΗ

Ποιότητα Ζωής Ασθενών

Ποιότητα Ζωής Φροντιστών

Συμμόρφωση ασθενούς

Παράταση Ζωής

— Ημέρες Νοσηλείας

— Κρίση – Επείγουσες κλίσεις -

Επείγουσα εισαγωγή στο Νοσοκομείο

Πρωτοβάθμια Π.Φ.

ΟΛΟΙ
οι λειτουργοί
υγείας

Αντιμετώπιση πόνου και λοιπών
συμπτωμάτων
Επικοινωνία – καθαρισμός στόχου
Συνεργασία μεταξύ λειτουργών και δομών

Δευτεροβάθμια Π.Φ.

Οργανωμένο Τμήμα Π.Φ. σε Νοσοκομεία
(Γενικό ή Αντικαρκινικό)

Ακαδημαϊκό Κέντρο Π,Φ.

(Πιστοποίηση – Εκπαίδευση – Έρευνα)

Δομές που παρέχεται η Παρηγορική Φροντίδα (ΠΦ)

Συνέχεια στη Φροντίδα

Εξειδικευμένες

- ✓ Μονάδα Π.Φ στο Νοσοκ.
(inpatient)
- ✓ Ημερήσια Νοσηλεία στο Νοσοκ.
(outpatient)
- ✓ Εξωτερικά Ιατρεία Πόνου και ΠΦ
- ✓ Ξενώνες (8-20 ημ.)
- ✓ Ημερήσιοι Ξενώνες
- ✓ Κατ' Οίκον Νοσηλεία

[Ξενώνα
	Νοσοκομείου
- ✓ Νοσοκομείο κατ' Οίκον

Μη εξειδικευμένες

- ✓ Κοινωνικοί Ξενώνες
- ✓ Ξενώνες Εκκλησίας
- ✓ Οίκοι Ευγηρίας
- ✓ Γενικό Νοσοκομείο
- ✓ Γενικός Γιατρός /
Κέντρο Υγείας
- ✓ Κινητές Μονάδες

Φιλοσοφία «ξενώνα» (Hospice care)

Ένα μοντέλο φροντίδας που στόχο έχει την άνεση και αξιοπρέπεια του ασθενή που το προσδόκιμο επιβίωσης του είναι < 6 μήνες

Φροντίζω
τον ασθενή

Αντιμετωπίζω
τον πόνο και
άλλα συμπτώματα

Δεν θεραπεύω
πλέον τη νόσο

Hospices

- Ο όρος αφορά κυρίως την προσέγγιση και λιγότερο τον κτιριακό εξοπλισμό
- Προέκυψαν από φιλανθρωπικούς οργανισμούς αρχικά στον Καναδά και κατόπιν στην Αγγλία με γνωστότερο το St' Christopher's hospice
- Σήμερα υποστηρίζονται μερικά από το NHS

Παρηγορική Φροντίδα

Απευθύνεται στον καθένα που υποφέρει από νόσο απειλητική για τη ζωή

- Προσφέρει Ποιότητα Ζωής μέσω της ανακούφισης του πόνου και των λοιπών συμπτωμάτων από τη στιγμή της διάγνωσης και καθ' όλη τη διάρκεια της θεραπείας
- Συμβάλλει στην παράταση της Ζωής

Φροντίδα Ξενώνα

Απευθύνεται σε ασθενείς που το προσδόκιμο επιβίωσης είναι < 6 μήνες

- Προσφέρει ότι εξασφαλίζει την αξιοπρέπεια του ασθενούς μέχρι το τέλος (**care not cure**)
- Συμπαρίσταται στην οικογένεια μέχρι το τέλος και μετά το τέλος

- Η φιλοσοφία «ξενώνα» μπορεί να εφαρμοσθεί και να διαπνέει το έργο της ομάδας σε οποιαδήποτε δομή της Π.Φ. (Νοσ., κατ' Οίκον, Ξενώνας, Οίκοι κ.ά), τους τελευταίους 6 μήνες ζωής
- Κεντρικός ο ρόλος τους Νοσηλεύτη, του Ψυχολόγου, του Κοιν/κου Λειτουργού, του Κληρικού, του Εθελοντή

Φροντίδα Τελικού Σταδίου

- Στοιχείο της ΠΦ – φιλοσοφίας «ξενώνα»
- Εκπαίδευση (φροντιστές – οικογένειας)
- Πρωτόκολλα αντιμετώπισης (π.χ. DNR) (γιατροί – νοσηλευτές)
- Ψυχοκοινωνική υποστήριξη οικογένειας

Φροντίδα Τελικού Σταδίου

Με την παροχή παρηγορικής φροντίδας
μετατρέπουμε τον χρόνο προς το
Τέλος σε χρόνο γεμάτο Ζωή και
Πληρότητα.

Κατ' Οίκον Νοσηλεία (Home Health Care)

Παροχή υγείας και φροντίδας στο οικείο περιβάλλον του ασθενούς, από εξειδικευμένους λειτουργούς υγείας, υπό ιατρική καθοδήγηση και με την υποστήριξη της τεχνολογίας

WHO

ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΝΟΣΗΛΕΙΑ

Οι ασθενείς της ΠΦ και οι ασθενείς Τελικού Σταδίου έχουν δικαίωμα να αποφασίσουν για τον τόπο που θα δεχθούν ΠΦ και φροντίδα Ξενώνα (6 τελευταίοι μήνες ζωής)

Οργάνωση δικτύου παρηγορικής φροντίδας

Είναι εξαιρετικής σημασίας η ευαισθητοποίηση – μετεκπαίδευση ιατρών, νοσηλευτών, κοινωνικών λειτουργών, ψυχολόγων και άλλων λειτουργών υγείας που έχουν ειδικό ενδιαφέρον

Παρηγορική Φροντίδα: μια απάντηση στην ευθανασία

- ✓ Έχεις αξία γι' αυτό που είσαι
- ✓ Έχεις αξία μέχρι την τελευταία στιγμή της ζωής και εμείς θα κάνουμε ό,τι μπορούμε όχι μόνο για να πεθάνεις ειρηνικά αλλά για να ζήσεις, μέχρι να φύγεις.

Dame Cicely Saunders

Ασθενής
Οικογένεια

ο χορός H. Matisse

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ